

Správa o činnosti Štátneho archívu v Nitre, pracovisko Archív Topoľčany v roku 2021

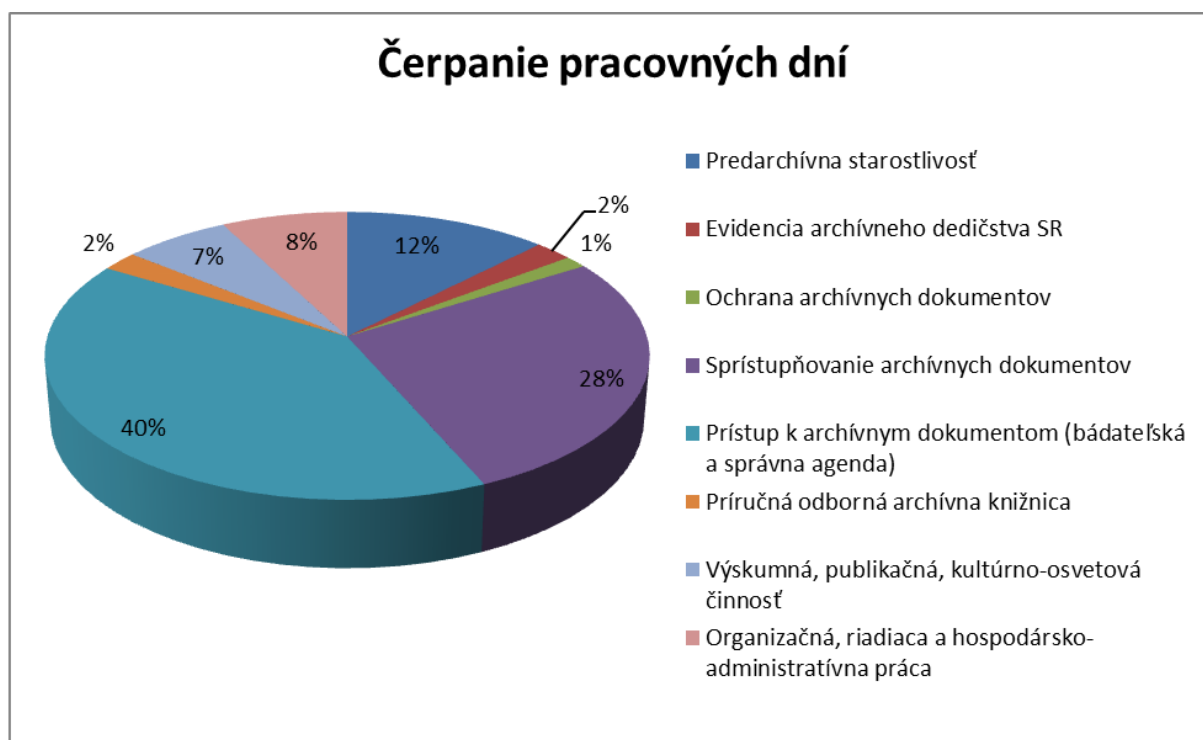
K 31. decembru 2021 disponoval Štátny archív v Nitre, pracovisko Archív Topoľčany 6 systematizovanými miestami, t. j. oproti minulému roku 2020 nedošlo k žiadnej personálnej zmene. Z celkového počtu zamestnancov aj naďalej pracovalo 6 zamestnancov v stálej štátnej službe, ktorí sa podieľali na plnení odborných úloh archívu. Z toho 4 zamestnanci majú vysokoškolské a 2 stredoškolské vzdelanie (1 zamestnanec má absolvovaný archívny kurz). Počas roka nedošlo k žiadnej personálnej zmene.

Tak ako aj v predchádzajúcich rokoch aj pre rok 2021 možno konštatovať, že personálne obsadenie archívu je poddimenzované vzhľadom na rozsah a skladbu archívnych fondov, na neustály rast a náročnosť správnej a bádateľskej agendy, na rast úloh v organizačnej, riadiacej a hospodársko-administratívnej oblasti, na zabezpečovanie rezortných výskumných úloh, ale aj vzhľadom na dislokáciu archívnych fondov uložených v externých skladových priestoroch (budova ministerstva vnútra na Bernolákovej ulici v Topoľčanoch).

Rok 2021, podobne ako aj rok 2020, bol špecifický pre fungovanie archívu pre dôsledky epidémie COVID-19. Z hľadiska zachovania zdravia v priebehu roka 2021 niektorí zamestnanci využili, ale len v minimálnej miere, možnosť pracovať z domu (home-office), pričom možno skonštatovať, že práca z domu zásadnejšie neovplyvnila výkon pracovných činností a ani nerušila vybavovanie správnej agendy, v rámci ktorej sme zaznamenali nárast žiadostí v písomnej, elektronickej alebo telefonickej forme. K efektívnejšiemu využívaniu práce z domu by pomohlo nové technologické vybavenie, pretože archív nemá ani jeden notebook, a preto zamestnanci využívajú svoju vlastnú techniku na prácu z domu.

Epidemiologické opatrenia prijaté v súvislosti s ochorením COVID-19 ovplyvňovali činnosť archívu takmer po celý rok 2021. Prijaté opatrenia – zatvorenie bádateľne, zatvorenie priestorov archívu pre verejnosť, obmedzenie kontaktov so stránkami, zákaz vychádzania, zákaz zhromažďovania a iné, ovplyvnili v rôznych formách jednotlivé odborné činnosti (pozastavenie kontrolnej činnosti, v rámci propagačnej činnosti archívu boli obmedzené verejné podujatia a konferencie, obmedzené exkurzie a obmedzené bádateľské návštevy pre zatvorenie bádateľne, pričom neskôr bola bádateľňa čiastočne obmedzená pre verejnosť z dôvodu ďalších pandemických opatrení – 2 bádatelia na jednu miestnosť)

Spolu bolo v archíve v roku 2021 odpracovaných 1172 dní, čo je pokles o 40 dní oproti minulému roku 2020 (1212 odpracovaných dní). Najväčší počet dní sa vyčerpával v kapitole C. 6. – zabezpečenie prístupu k archívnym dokumentom (bádateľská agenda, správna agenda), a to 471 dní a v kapitole C. 5 – spracúvanie a sprístupňovanie archívnych dokumentov sa vyčerpalo 321 dní. V oblasti predarchívnej starostlivosti sa vyčerpalo 145 pracovných dní, v kultúrno-osvetovej činnosti 76 dní a v oblasti organizačnej a riadiacej práce 90 pracovných dní. Najmenej sa vyčerpalo v oblastiach ako evidencia (27 dní), ochrana (16 dní), knižnica (26 dní) a filmotéka (0 dní), ktorá sa v našom archíve nevykonáva z dôvodu dlhodobo chýbajúcej požadovanej techniky.

1. PREDARCHÍVNA STAROSTLIVOSŤ NA ÚSEKU SPRÁVY REGISTRATÚR

Kompetencie archívu sa vzťahujú na okresy Bánovce nad Bebravou, Partizánske a Topoľčany, pričom archív v tomto roku evidoval celkovo 447 pôvodcov registratúry, čo je nárast o 45 pôvodcov oproti minulému roku (402 pôvodcov registratúry). Počet pôvodcov registratúry I. kategórie bol 265 a II. kategórie 142. Predarchívnu starostlivosť vykonávali v roku 2021 opäť dvaja zamestnanci archívu (PhDr. Soňa Šumová, PhDr. Viktor Wiedermann) a spolu vyčerpali na túto oblasť 145 pracovných dní. Okrem vykonávania vyradovania registratúrnych záznamov a štátneho odborného dozoru u pôvodcov sa naďalej riešila aktualizácia a dopĺňanie v zložkách pôvodcov v Elektronickom archíve (dopĺňanie údajov o vyradovacích a preberacích konaniach, o normách pôvodcov, o vykonaných kontrolách).

Podľa plánu kontrolnej činnosti na rok 2021 zamestnanci archívu mali vykonať kontroly u 12 pôvodcov, a to 9 komplexných a 3 následné. Kontroly boli vykonané u všetkých pôvodcov I. a II. kategórie, napriek opatreniam vyplývajúcim z ochorenia COVID-19.

V okrese Bánovce nad Bebravou boli vykonané 3 komplexné kontroly a 1 následná, v okrese Partizánske boli vykonané 2 komplexné kontroly a v okrese Topoľčany boli vykonané 4 komplexné a 2 následné kontroly.

Kontroly sa zameriavali najmä na správu registratúry pôvodcov I. kategórie (obecné úrady; stredné a základné školy; centrá sociálnych služieb) a II. druhej kategórie (poľnohospodárske družstvá a spoločnosti s ručením obmedzeným). Kontroly naďalej výraznou mierou prispievajú k zlepšeniu úrovne správy registratúry u pôvodcov, a podobne aj školenia a inštruktáže, ktoré pre subjekty vykonávajú zamestnanci archívu v oblasti predarchívnej starostlivosti. Možno konštatovať, že kontrolná činnosť prispieva k skvalitneniu správy registratúry u kontrolovaných subjektov, pričom zvýšenie frekvencie kontrol by určite prispelo k dosiahnutiu ešte lepších výsledkov, čo je však podmienené personálnym a technickým vybavením archívu.

Posúdených a schválených bolo 17 registratúrnych poriadkov a plánov a 93 predložených návrhov na vyradenie registratúrnych záznamov. Z celkového počtu predložených návrhov na vyradenie registratúrnych záznamov 93, bolo 78 návrhov predložených elektronicky prostredníctvom Elektronického archívu ISEA. Následne boli elektronicky iniciované a uskutočnené aj preberacie konania. Z dôvodu technického problému v integrácii medzi Elektronickým archívom Slovenska a IS Fabasoft od septembra 2021 nebolo možné spracovávať návrhy na vyradenie, iniciovať preberacie konanie prostredníctvom Elektronického archívu Slovenska. Z uvedeného dôvodu viacerí pôvodcovia nepredložili do 31. 12. 2021 návrhy na vyradenie prostredníctvom Elektronického archívu Slovenska.

V rámci konzultačnej a metodologickej činnosti archív uskutočnil 18 školení správy registratúry. Konzultácií, inštruktáží a metodických usmernení poskytol archív spolu 730.

2. EVIDENCIA ARCHÍVNEHO DEDIČSTVA

V roku 2021 sa vyčerpalo na evidenciu archívneho dedičstva v rámci odborných archívnych činností 27 pracovných dní, čo je porovnateľné s rokom 2020 (28 dní). Pozornosť archívu bola zameraná na priebežnú aktualizáciu a dopĺňanie údajov so skutočným stavom evidenčných listov archívnych súborov v aplikáciách Afondy a Elektronický archív ISEA.

K 31. decembru 2021 archív evidoval 1145 archívnych fondov a zbierok s celkovým rozsahom 3868,67 bm, čo je nárast oproti roku 2020 (1125 archívnych fondov a zbierok s celkovým rozsahom 3839,25 bm). Počet spravovaných archívnych fondov na základe depositnej zmluvy uzavretej s vlastníkom archívnych dokumentov zostal v roku 2021 nezmenený – archív spravuje 24 bm archívnych dokumentov z činnosti 11 cirkevných pôvodcov.

Na základe preberacieho konania archív prevzal 42 prírastkov v celkovom objeme 37,26 bm archívnych dokumentov po vyrad'ovacích konaniach. Ide o nárast oproti minulému roku 2020 (31 prírastkov v celkovom objeme 12,15 bm). Napriek tomu, že archív nedisponuje dostatočnou úložnou kapacitou (v depotoch sa už nachádzajú len menšie voľné časti políc, z tohto dôvodu uloženie väčšieho prírastku na jednom mieste nie je možné), sa snaží, aby všetky archívne dokumenty boli prevzaté do archívu a nezostávali uložené u pôvodcov. Prírastky tvorili aj v tomto roku najmä archívne dokumenty orgánov štátnej správy a samosprávy, školstva, justície a poľnohospodárskych družstiev. V roku 2021 najväčší objem prebratých písomností predstavovali fondy Mesto Topoľčany 1991 – 2017 (14,04 bm), Daňový úrad Nitra, pobočka Topoľčany 1991 – 2008 (3,6 bm), Obec Skačany 1990 – 2010 (2,28 bm), Regionálna veterinárna a potravinová správa v Topoľčanoch (1955) 1960 – 2014 (1,44 bm), Základná škola s materskou školou, ul. 1. mája 144, Prašice 1960 – 1979 (1,32 bm) a Základná škola Valentína Beniaka s materskou školou Chynorany 2005 – 2014 (1, 32 bm).

Úbytky archívnych dokumentov v roku 2021 v celkovom rozsahu 29,4 bm boli zapríčinené vnútorným vyrad'ovaním duplicitných dokumentov a dokumentov vyradených pri spracovávaní archívnych fondov (mestský národný výbor a okresný národný výbor).

3. OCHRANA ARCHÍVNYCH DOKUMENTOV

Na ochranu archívnych dokumentov bolo v roku 2021 čerpaných 16 dní. Po vykonaní generálnej revízie archívnych fondov, ktorá sa uskutočnila v roku 2015, navrhla pracovná skupina na reštaurovanie alebo konzervovanie 6 mestských kníh z rokov 1685 – 1848 z fondu Mestečka Topoľčany. Na základe tohto návrhu bol ešte v roku 2020 navrhnutý na reštaurovanie a konzervovanie Mestský protokol z rokov 1685 – 1776. Reštaurovanie

mestského protokolu sa napokon nepodarilo zabezpečiť v roku 2020 a ani v nasledujúcom roku 2021 pre obsadené kapacity reštaurátorskej dielne v Slovenskom národnom archíve v Bratislave. Z uvedeného dôvodu bol tento návrh presunutý do plánu práce na rok 2022.

V aplikácii EPAP (Evidencia pečatí a pečatidiel) sme zaevidovali v tomto roku 21 sfragistických jednotiek, pričom celkovo máme zaevidovaných 51 ks pečatí a pečiatok.

V oblasti správy budovy archívu, nenastali výraznejšie zmeny oproti minulým rokom (za posledných 15 rokov). V dôsledku nedostatku financií a absencie podpísaných zmlúv na údržbu zo strany ministerstva bol čiastočne pozastavený výkon údržby budov v priebehu celého roka 2021, čo znemožnilo pokračovať v komplexných opravách budovy. Dlhodobým a vážnym problémom archívu je zatekajúca strecha, ktorá bola v roku 2017 čiastočne opravená. V dôsledku silných búrok a privalových dažďov strecha začala opäť zatekať na viacerých miestach, čo spôsobilo zaplavenie horného aj dolného depotu. Tento havarijný stav sa viackrát v priebehu roka opakoval. Oprava bola napokon vykonaná v mesiacoch august až september, a to na viacerých zatekajúcich miestach strechy. Zatečenie objektu malo vplyv na poškodenie stien v hornom aj dolnom depote, čo spôsobilo opadanie vnútornej omietky a vytvorenie plesní, ktoré ešte neboli doteraz odstránené. Opravy ďalších poškodených častí objektu archívu – opadajúca omietka na vonkajšom podhl'ade prečnievajúcej časti strešnej konštrukcie ponad obvodové múry, ochranný náter schodov a zábradlia, opadajúca omietka na bezbariérovom prístupe, neboli opätovne ani v roku 2021 zrealizované. Po piatich rokoch sa konečne podarilo uskutočniť výmenu 6 pivničných okien, na ktorých už dlhodobo neboli sklenené výplne, čo spôsobovalo únik tepla a obmedzenie pracovných činností, vzhľadom k tomu, že je tu umiestnená časť archívnej knižnice. Výraznou zmenou v oblasti správy budovy, ktorá sa uskutočnila v roku 2021, bola výmena jedného z dvoch 30 ročných plynových kotlov na kúrenie. Výmena bola nevyhnutná vzhľadom k tomu, že kotol nespĺňal technické parametre. V súčasnosti by bolo nevyhnutné vymeniť aj druhý kotol (tiež 30 ročný), ktorý nespĺňa technické parametre.

Vzhľadom k tomu, že sa dlhodobo a koncepčne nerieši technický stav budovy archívu, tak to spôsobuje, že jej fyzický stav je čoraz horší – nielen interiérové, ale aj exteriérové časti budovy.

Nevyhnutná je aj renovácia elektronického bezpečnostného systému, ktorý bol inštalovaný ešte v roku 2005 pri nadstavbe administratívnych miestností budovy archívu. Aktuálne už nie je bezpečnostný systém plne funkčný, čo spôsobuje, že zamestnanci musia dochádzať na časté výjazdy z dôvodu, že bezpečnostná signalizácia, ktorá je napojená na pult centrálnej ochrany, sa bez akejkoľvek príčiny niekoľkokrát za mesiac aktivuje. Výjazdy zamestnanci uskutočňujú z niekoľkokilometrovej vzdialenosti, vo svojom voľnom čase, častokrát v nočných hodinách a najmä na vlastné náklady, pretože doteraz nebola vyriešená otázka náhrady za služobnú pohotovosť mimo miesta vykonávania štátnej služby – za neaktívnu časť služobnej pohotovosti (§144 zákona č. 55/2017).

Akútnym problémom je kapacitná vyčerpanosť, na ktorú upozorňujeme už niekoľko rokov. Budova archívu stojí na pozemku ministerstva, preto by bolo vhodné do budúcnosti uvažovať o prístavbe, ktorá by vyriešila situáciu s nedostatkom priestoru. V súčasnosti z celkovej kapacity depotov 4000 bm, archív nedisponuje žiadnou voľnou kapacitou depotov. V depotoch sa nachádzajú už len voľné časti políc, ktoré neumožňujú uloženie väčšieho prírastku na jednom mieste. Z dôvodu nedostatočnej kapacity archívu, boli v uplynulých rokoch viaceré archívne fondy (miestnych národných výborov) dislokované do budovy ministerstva vnútra na Bernolákovej ulici v Topoľčanoch. V súčasnosti už ani tento externý depot nemá prakticky žiadnu voľnú kapacitu.

Treba upozorniť, že kapacitná nedostatočnosť a dislokácia archívnych fondov do externého depotu má nepriaznivý vplyv na pracovné činnosti zamestnancov, a to z dôvodu

straty času pri ich presune, pri vybavovaní správnej a bádateľskej agendy a pri sprístupňovaní archívnych fondov.

V rámci ochrany archívnych dokumentov bolo v archívnych depotoch zabezpečované sledovanie fyzikálnych činiteľov – svetlo, teplo, vlhkosť a prah, z dôvodu ich nepriaznivého pôsobenia na fyzický stav archívnych dokumentov. Na ochranu archívnych dokumentov, ale aj zamestnancov archívu a bádateľov, ministerstvo vnútra zabezpečilo germicídne žiariče. Jeden germicídny žiarič je umiestnený v bádateľni archívu a druhý je určený do depotov, ktorého prevádzka je bez prítomnosti ľudí.

4. FILMOTÉKA

V roku 2021, tak ako aj predchádzajúce roky, sa na túto oblasť vyčerpalo 0 dní, pretože mikrofilmovanie a digitalizovanie sa v našom archíve nevykonáva z dôvodu dlhodobo chýbajúcej požadovanej techniky.

5. SPRACOVANIE A SPRÍSTUPNENIE ARCHÍVNYCH DOKUMENTOV

Spracúvanie a sprístupňovanie archívnych dokumentov bolo aj v roku 2021 jednou z prioritných úloh archívu. Na túto odbornú činnosť sa vyčerpalo 321 pracovných dní a aktívne sa na nej podieľali všetci (6) zamestnanci archívu, ktorí okrem toho, že sprístupňujú archívne fondy, sa venujú aj predarchívnej starostlivosti, správnej a bádateľskej agende, evidovaniu do aplikácie EPAP, riadiacim a hospodársko-ekonomickým činnostiam. Zároveň sa každý rok zamestnanci archívu aktívne podieľajú na plnení nových rezortných a ústavných úloh, pričom v roku 2021 bol výskum archívnych dokumentov zameraný k témam, ktoré sa viazali k jednotlivým výstavám, ku dňu otvorených dverí a k odbornému semináru („Pohľady do dejín divadiel v Nitre a jej okolí“ – odborný seminár; výstava na tému: „Židovský kódex - temný príbeh histórie. 80 rokov od prijatia protizidovských opatrení v archívnych dokumentoch“; výstava pod názvom „Dejiny divadelníctva v okresoch Bánovce nad Bebravou, Partizánske a Topoľčany“). Individuálny výskum zamestnancov archívu sa sústreďoval na výskum regionálnych dejín k príprave príslušných kapitol do monografie obce Nedašovce.

Možno pozitívne konštatovať, že oproti predchádzajúcim rokom (napr. 2019 – 242 dní) stúpol počet vyčerpaných dní na spracúvanie a sprístupňovanie archívnych dokumentov. Tento jav bol spôsobený najmä tým, že v období zavedených pandemických opatrení v súvislosti s ochorením COVID-19 (čiasťočné zatvorenie archívu a bádateľne v r. 2020 a 2021), zamestnanci archívu získali väčší časový priestor na spracúvanie a sprístupňovanie archívnych dokumentov.

V tomto roku sme podľa plánu pokračovali v sprístupňovaní kmeňového fondu archívu – Okresného národného výboru v Topoľčanoch, finančný odbor 1960 – 1990 a poľnohospodársky odbor 1945 – 1960.

Zároveň sme dokončili usporiadanie a zinventarizovanie fondu Poľnohospodárske družstvo v Uhrovci 1949 – 1993, Jednotné roľnícke družstvo Partizán v Uhrovci 1949 – 1991. Následne bol vyhotovený čistopis archívnej pomôcky – čiastkový inventár prístupný širokej bádateľskej verejnosti (vypracovanie úvodu a registrov). Fond bol zinventarizovaný v elektronickej podobe v programe BACH – Inventáre.

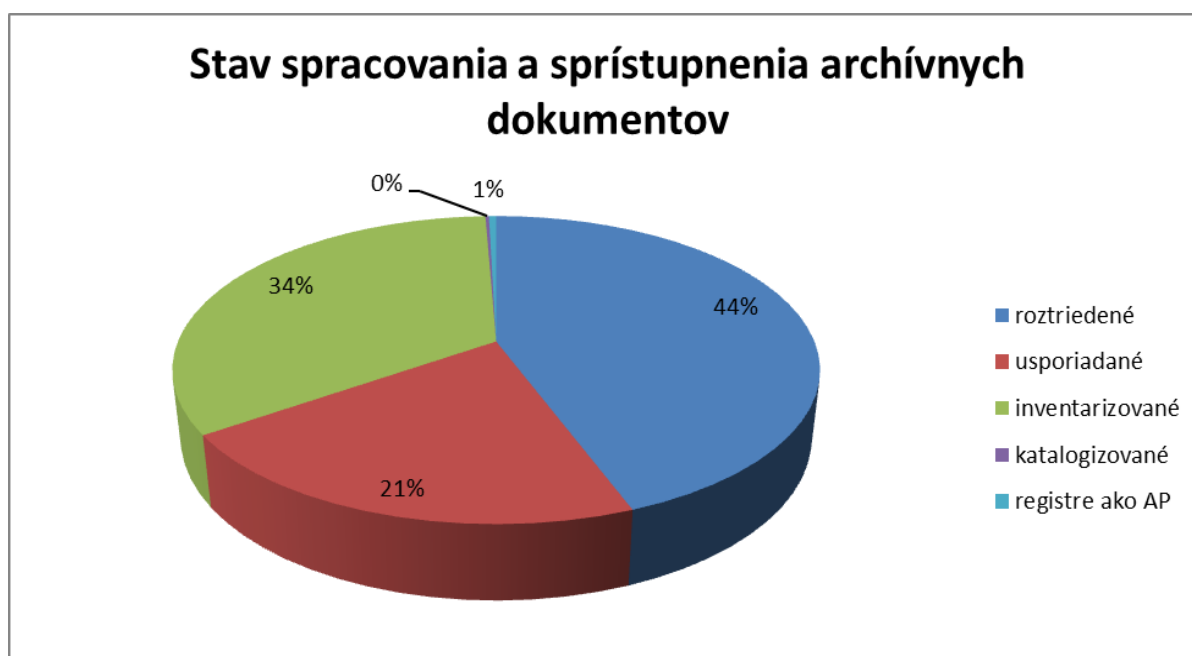
Ďalej sme usporiadali a zinventarizovali nasledovné fondy: Mestský národný výbor v Topoľčanoch (1918) 1945 – 1990 (1992), Okresná poľnohospodárska správa v Topoľčanoch (1966 – 1996), Okresný národný výbor v Topoľčanoch – odbor kultúry (1911)

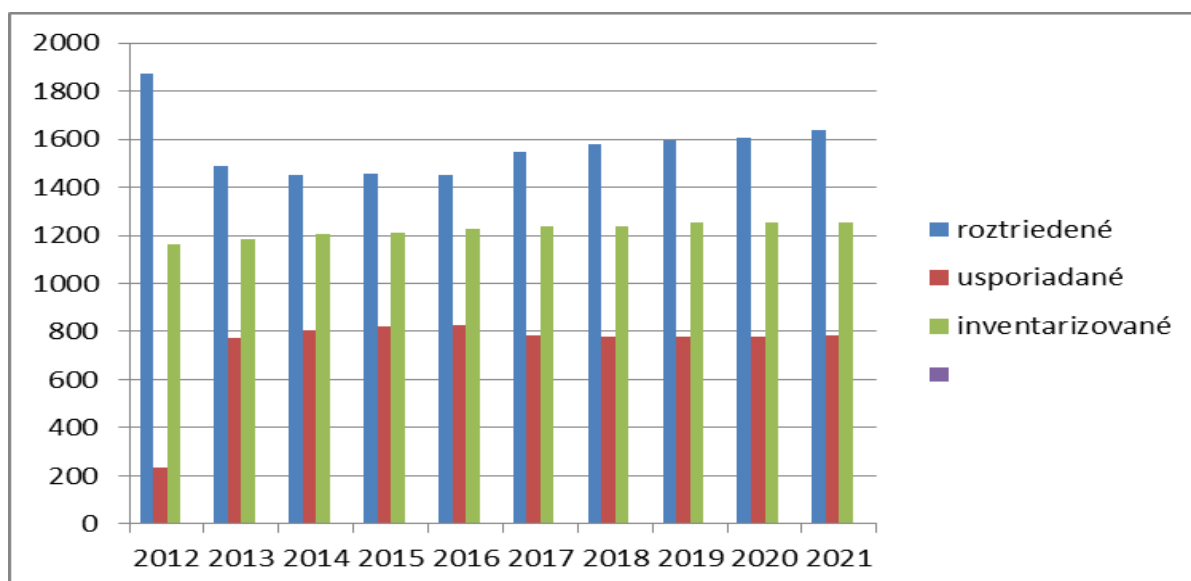
1945 – 1990 (1991), Obvodný notársky úrad v Chynoranoch 1871 – 1945 (1953), Obvodný notársky úrad v Žabokrekoch nad Nitrou 1895 – 1945 (1990) a Obvodný notársky úrad v Prašiciach 1892 – 1945 (1950).

V rámci rezortnej úlohy bolo v tomto roku vypracovaných 6 opisov archívnych fondov podľa štandardu ISAD (G): fond Miestny národný výbor v Slatine nad Bebravou 1950 – 1990, Miestny národný výbor v Kovarciach 1950 – 1990, Miestny národný výbor v Lipovníku 1950 – 1990, Miestny národný výbor v Ludaniciach 1950 – 1990, Miestny národný výbor v Závade 1950 – 1990 a Miestny národný výbor Kolačne 1950 – 1990.

Celkovo sa v priebehu roka spracovalo a sprístupnilo 98,95 bm archívnych dokumentov, z toho sa usporiadalo 36,99 bm, usporiadalo a zároveň inventarizovalo 9,84 bm a inventarizovalo 11,52 bm archívnych dokumentov. Všetky archívne pomôcky sa vyhotovili v elektronickej podobe v programe BACH – Inventáre.

K 31. 12. 2021 Archív v Topoľčanoch uschovával celkom 3868,67 bm archívnych dokumentov, v celkovom počte fondov 1145. Z celkového počtu bm je 185,99 bm nespracovaných (4,80 %), 1637, 66 bm roztriedených (42,29%), 784,52 bm usporiadaných (20,26 %), 1256,04 bm inventarizovaných (32,43 %) a 7, 68 bm katalogizovaných (0,19%).

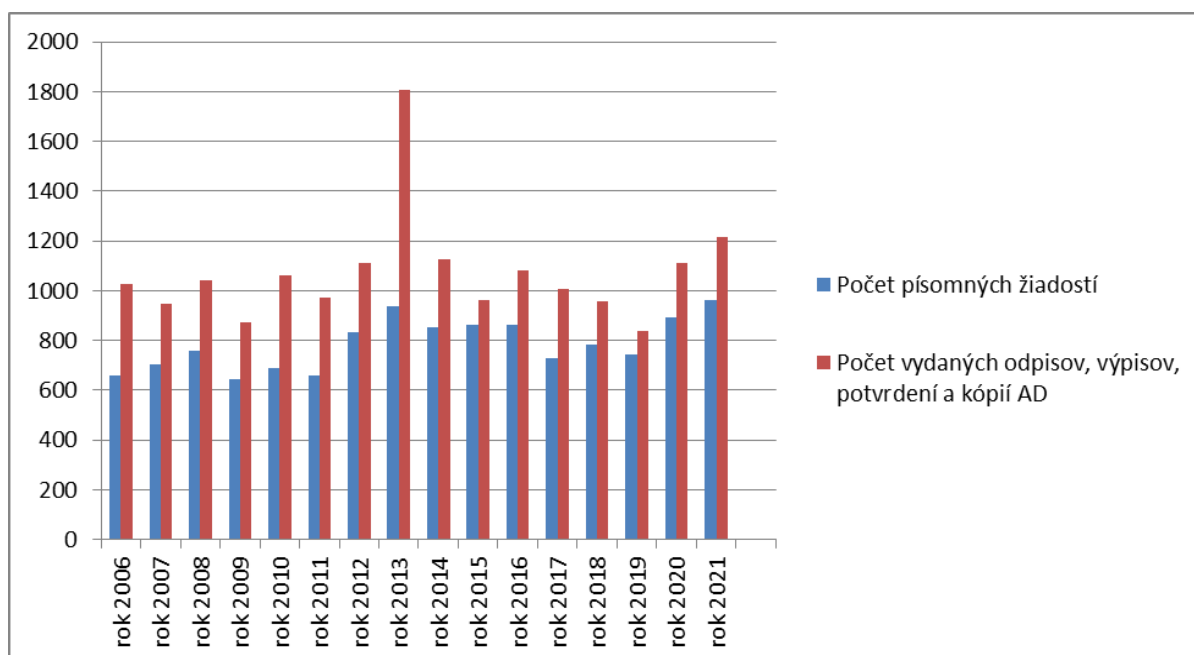

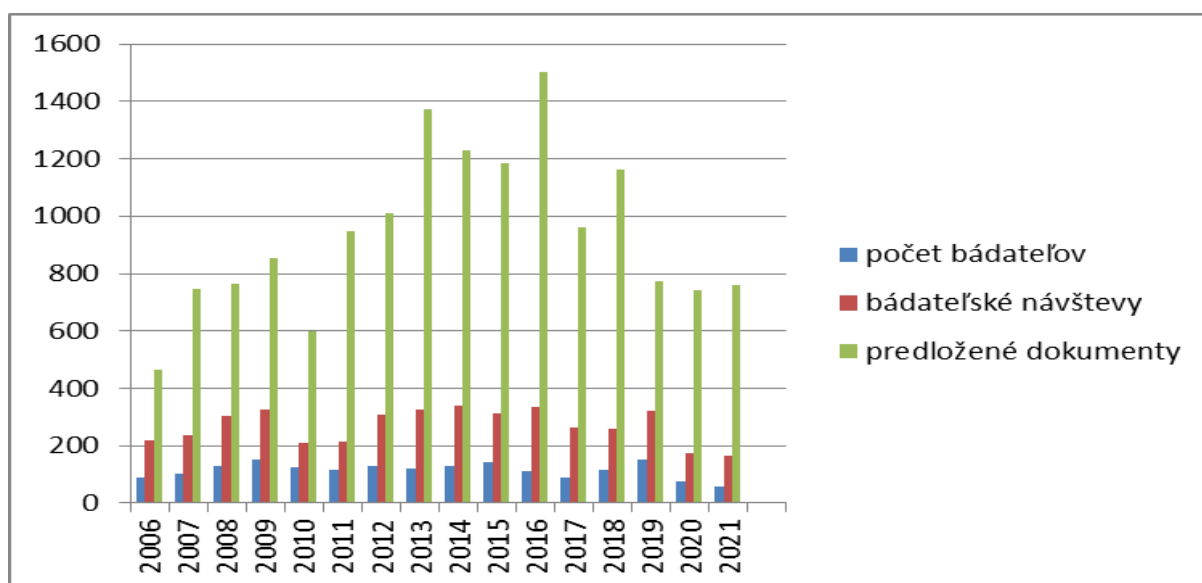
6. PRÍSTUP K ARCHÍVNÝM DOKUMENTOM

V tejto kapitole archív v roku 2021 vyčerpal až 471 dní a zároveň zaznamenal zmenu v počte žiadostí o správne informácie, ktorých bolo 960, čo je viac oproti minulému roku 2020 (892 žiadostí). Naďalej ide dlhodobo o najdominantnejší úsek odbornej činnosti archívu. Vydaných bolo 1218 výpisov, odpisov, potvrdení a kópií archívnych dokumentov. Na poplatkoch sa celkovo vybralo 788,25 EUR, z toho správne poplatky vybrané podľa zákona o správnych poplatkoch predstavovali 331,50 EUR a poplatky vybrané za služby archívu predstavovali 238,58 EUR (kopírovanie, fotenie a skenovanie dokumentov). Poplatky celkom predstavovali 570,08 EUR. Správne poplatky boli evidované v module správnych poplatkov (e-kolok). Naďalej prevažovali žiadosti o vyhľadanie dokumentov k majetkovoprávnym záležitostiam občanov, dokumentov týkajúcich sa školskej a sociálnej agendy, stavebnej agendy (kolaudačné a stavebné rozhodnutia) a matričnej agendy (výpisy matriky, podklady pre rodné listy a iné).

Stránky pri kontakte s archívom uprednostňovali elektronické podania – prostredníctvom e-mailu, elektronickej schránky MV SR, ale aj telefonické a listinné podania. Zamestnanci archívu komunikovali s orgánmi verejnej moci, s právnickými a fyzickými osobami prevažne elektronicky a vybavené podania odosielali prevažne formou Centrálného úradného doručovania, okrem osvedčených kópií archívnych dokumentov.

V roku 2021 bol počet bádateľských návštev 166, čo je oproti minulému roku nižší počet (v roku 2020 to bolo 174) a aj počet bádateľov bolo menej 59 (v roku 2020 to bolo 78), ktorým sme predložili 352 ks archívnych dokumentov, 55 fasciklov a 353 archívnych škatúl. Väčšina bádateľov sa venovala témam v rámci regionálnych dejín (obecné monografie), dejín školstva a hospodárstva a tiež genealógii. Výrazný pokles bádateľov a bádateľských návštev bol zapríčinený z dôvodu zavádzania pandemických opatrení v súvislosti s ochorením COVID-19, ktorých účinnosť pretrvávala v priebehu celého minulého roka – počet bádateľov bol obmedzený na priestor bádateľne (1 bádateľ na 15 m²). V bádateľni nášho archívu to znamená, že súčasne mohli bádať maximálne 2 bádatelia.

7. PRÍRUČNÁ ODBORNÁ ARCHÍVNA KNIŽNICA

Na úseku príručnej knižnice bolo vyčerpaných 26 dní, ktoré boli venované evidencii prírastkov (106 zväzkov) a pokračovali sme v katalogizovaní zväzkov v aplikácii Knižnica. Časť pracovných dní bola odpracovaná pri dislokácii časti knižnice v suteréne archívu. Archív eviduje k 31. 12. 2021 spolu 3881 publikácií, pričom získal do knižnice 33 nových zväzkov. Požiadavky archívu na akvizičný nákup kníh nie sú zatiaľ realizované, a preto sa príručná knižnica už niekoľko rokov nedopĺňa systematicky podľa aktuálnych odborných požiadaviek. Prevažnú časť nových kníh archív získal darom alebo výmenou od spolupracujúcich vedeckých a kultúrnych inštitúcií, od zahraničných partnerov a tiež darom od zamestnancov iných archívov z vlastnej publikačnej činnosti.

8. VÝSKUMNÁ A PUBLIKAČNÁ ČINNOSŤ

Medzi dôležitý sektor odbornej činnosti archívu v oblasti sprístupňovania archívnych dokumentov, pri prezentácii archívneho dedičstva ako kultúrneho dedičstva Slovenskej republiky a tiež v oblasti prezentácie výsledkov bádania zamestnancov archívu, patrí kultúrno-osvetová a propagačná činnosť archívu. V roku 2021 sa v rámci tejto kapitoly vyčerpano 76 pracovných dní, pričom aj táto oblasť archívu bola ovplyvnená pandemickými opatreniami v súvislosti s ochorením COVID-19, ktorých účinnosť pretrvávala v priebehu celého minulého roka. V súvislosti s dodržiavaním pandemických opatrení (zatvorenie bádateľne, zatvorenie priestorov archívu pre verejnosť) sa uskutočnili viaceré tradičné podujatia a projekty – exkurzie, deň otvorených dverí, prednášky, semináre a iné, ktoré archív každoročne organizuje, v obmedzenom režime.

Od 1. 10. 2020 až do 31. 12. 2022 sa uskutočnili v priestoroch archívu viaceré tematické podujatia a projekty pri príležitosti *Roku slovenského divadla*, ktorý bol vyhlásený vládou Slovenskej republiky na návrh Ministerstva kultúry SR na jej zasadnutí dňa 6. novembra 2018. Pri tejto príležitosti topoľčiansky archív dňa 21. septembra 2021, v rámci Dňa otvorených dverí, už po dvanásťkrát otvoril svoje priestory pre verejnosť, pod názvom „Dejiny divadelníctva v okresoch Bánovce nad Bebravou, Partizánske a Topoľčany“. Program celého podujatia sa zamerlal najmä na históriu ochotníckych divadiel v spomínaných okresoch do roku 1945. Návštevníci mohli nahliadnuť do zaujímavých archívnych dokumentov, fotografií, plagátov a transparentov. Počas dňa otvorených dverí odzneli viaceré prednášky, napr. prednáška „Archív v Topoľčanoch v minulosti a prítomnosti“ alebo tematicky zameraná prednáška k dejinám divadiel „K počiatkom slovenského amatérskeho divadla v okresoch Bánovce nad Bebravou, Partizánske, Topoľčany do roku 1945“. Návštevníci si súčasne mohli pozrieť výstavu pod názvom „Dejiny divadelníctva v okresoch Bánovce nad Bebravou, Partizánske a Topoľčany“, ktorá bola v priestoroch archívu nainštalovaná už v roku 2020, ale pre širokú verejnosť bola napokon sprístupnená až v roku 2021, a to z dôvodu spomínaných pandemických opatrení.

V spolupráci s ostatnými archívami na Slovensku sa topoľčiansky archív aktívne podieľal na najdôležitejšej rezortnej úlohe roka 2021, príprava celoslovenskej výstavy na tému: „Židovský kódex - temný príbeh histórie. 80 rokov od prijatia protizidovských opatrení v archívnych dokumentoch“, kde poskytol početné archívne dokumenty. Výstava bola nainštalovaná v priestoroch výstavnej sály Univerzitnej knižnice v Bratislave dňa 8. septembra 2021.

Z rezortných úloh sa v tomto roku výraznejšie rozbehla aj práca s aplikáciou EPAP, kde sme zaevidovali 21 pečatí, pričom spolu je v aplikácii zaevidovaných 51 pečatí a pečatidiel nachádzajúcich sa v archívnych fondoch topoľčianskeho archívu.

Zamestnanci archívu sa aktívne zúčastnili na viacerých konferenciách a seminároch, na ktorých odzneli ich prednášky, ktorých počet bol nižší podobne ako v rokoch 2019 a 2020, opätovne z dôvodu pandemických opatrení.

Z ústavných úloh sa topolčiansky archív v spolupráci so Štátnym archívom v Nitre aktívne podieľal na odbornom seminári pod názvom „Pohľady do dejín divadiel v Nitre a jej okolí“, ktorý sa uskutočnil v Synagóge v Nitre dňa 02. 07. 2021. Zamestnanci topolčianskeho archívu sa aktívne zúčastnili odborného seminára formou prednášky pod názvom „K počiatkom slovenského amatérskeho divadla v okresoch Bánovce nad Bebravou, Partizánske, Topolčany do roku 1945“ (Mgr. Lucia Macalíková).

Ďalej sme uskutočnili výskum archívnych dokumentov k výstavám, ku dňu otvorených dverí a k odbornému semináru („Pohľady do dejín divadiel v Nitre a jej okolí“ – odborný seminár; výstava na tému: „Židovský kódex - temný príbeh histórie. 80 rokov od prijatia protizidovských opatrení v archívnych dokumentoch“; výstava pod názvom „Dejiny divadelníctva v okresoch Bánovce nad Bebravou, Partizánske a Topolčany“). Individuálny výskum zamestnancov archívu sa sústreďoval na výskum regionálnych dejín k príprave príslušných kapitol do monografie obce Nedašovce.

V publikačnej činnosti naďalej prevažovali príspevky do regionálnej tlače (MY Topolčianske noviny) a zborníkov.

V kultúrno-osvetovej činnosti archív spolupracoval s viacerými kultúrnymi inštitúciami: a samosprávou: Tribečským múzeom v Topolčanoch, Tribečským osvetovým strediskom v Topolčanoch, Mestským kultúrnym strediskom v Topolčanoch, Tribečskou knižnicou v Topolčanoch, Slovanským múzeom A. S. Puškina v Brodzanoch, s Klubom absolventov Baťovej školy práce v Partizánskom, Krúžkom historikov SHS v Topolčanoch a s mestskými a obecnými úradmi v okresoch Bánovce nad Bebravou, Partizánske a Topolčany.

V tomto roku sme sa opätovne, tak ako aj v minulom roku 2020, aktívne zúčastnili (PhDr. Soňa Šumová) aj športového podujatia *I. ročník behu Archívna desiatka*, ktorú zorganizoval Štátny archív v Nitre v spolupráci s Centrom podpory Nitra. Išlo o bežecké podujatie na 10 a 6 km.

Ministerstvo vnútra SR, Štátny archív v Nitre, pracovisko Archív Topoľčany

Vás pozývajú na

Deň otvorených dverí

v utorok 21. septembra 2021
od 9.00 do 18.00 h
pod názvom

Dejiny divadelníctva

v okresoch Bánovce nad Bebravou, Partizánske a Topoľčany

Komentovaná výstava
sa uskutoční tradične

v priestoroch Štátneho archívu v Nitre, pracovisko Archív Topoľčany, Pod kalváriou 2140

PROGRAM:

- Divadlo-najspoločnejšie odvetvie kultúry (prednáška s audiovizuálnou prezentáciou)
- Klenoty topoľčianskeho archívu (prezentácia najzaujímavejších archívnych dokumentov)
- Archív v Topoľčanoch v minulosti a súčasnosti

Deň otvorených dverí v topoľčianskom archíve, 21. 09. 2021 – návšteva z odboru archívov a registratúr MV SR a zo Štátneho archívu v Nitre)

9. ORGANIZAČNÁ A RIADIACA PRÁCA

V tejto oblasti bolo vyčerpaných 98,5 pracovných dní, čo je porovnateľný stav s rokom 2020 (109 dní). Tento úsek činnosti súvisí s aktivitami vedúceho archívu, ktorých náplňou je riadenie archívu v personálnej a hospodársko-technickej oblasti. Značná časť dní v tejto kapitole sa čerpala na riešenie technického stavu a ochrany budovy archívu a tiež materiálo-technických potrieb (objednávanie tlačovín, evidencia dochádzky a stravných lístkov, riešenie požiadaviek s Jednotkou podpory v Topoľčanoch a Centrom podpory Nitra). Jadro tejto práce bolo vo vedení rôznych porád, konzultácií so zamestnancami pri plnení ich úloh, kontrole a vykazovaní ich činnosti a v riešení administratívnych a ekonomických vecí s Jednotkou podpory v Topoľčanoch a Centrom podpory Nitra.

V rámci zvyšovania svojej odbornosti sa zamestnanci archívu každoročne zúčastňujú viacerých odborných seminárov a konferencií organizovaných Spoločnosťou slovenských archivárov, Slovenskou historickou spoločnosťou a školení organizovaných Inštitútom verejnej správy v Bratislave. V roku 2021 sa zamestnanci zúčastnili aj vzdelávacích aktivít, a to výlučne online formou z dôvodu epidemiologickej situácie.

Pandemická situácia súvisiaca s ochorením COVID-19 zasiahla j do našich dlhoročných družobných vzťahov. V roku 2020, ale ani v roku 2021 nemohli pokračovať naše pracovné stretnutia s kolegami – priateľmi zo Štátneho okresného archívu v Zlíne, ktorých počiatky siahajú do roku 1978, venované predovšetkým výskumu baťovskej tradície v regióne, získavaniu nových poznatkov v skúmanej problematike, zároveň venované aj výmene

skúseností a tiež prezentácii a propagácii archívneho dedičstva. V priebehu 43 rokoch sme s našimi priateľmi zo Zlína každý rok tradične stretli, buď v Zlíne alebo v Topolčanoch, pričom rok 2020 bol výnimočný aj v tomto smere, pretože sa nám nepodarilo spolu stretnúť po prvýkrát od roku 1978. S hlbokou vierou a nádejou dúfame, že sa pandemická situácia v roku 2022 upokojí a nám sa napokon podarí uskutočniť naše spoločné tradičné, ale najmä priateľské stretnutie.

*Archivári zo Zlína, Topolčian a Nitra počas návštevy dňa 8.októbra 2019 v Topolčanoch
(fotografia z nášho posledného stretnutia)*

PhDr. Soňa Šumová
vedúca archívu